

Земља које (више) нема

Пише: Ненад Тадић

четвртак, 01 март 2012 13:07

Двадесет година након референдума о независној и недјељивој БиХ, у коме Срби махом нису узели учешће, није ријешено ништа - сем чињенице да је БиХ и те како подијељена на ентитете, кантоне, народе, по националним шавовима и, можда највише, у главама људи.

Сем формално, учешћем у УН, велико је питање колико је БиХ и независна, јер је њена половина (Федерација БиХ) годинама преживљавала од донација из свијета, њено уставно уређење бјеше - протекторат, на челу са високим представником (ОХР), а вето у заједничком парламенту, национално или ентитетско, кориштено је више пута него што су доношени закони.

Осим што је политички и национално подијељена много више него прије референдума, БиХ је и економски девастирана, све респектабилније предратне фирме су урушене, дивља приватизација је опустошила све, а ту су и дугови и проневерене донације у незамисливим бројкама, првенствено у Федерацији БиХ која их је примала у неограниченим количинама.

Тешко би и најдобронамјернији аналитичар или становник могао да наброји - шта је то од циљева прокламованих на референдуму одржаном задњег дана фебруара и првог дана марта 1992. године заиста остварено. Сем што је испоштована на Скупштини СР БиХ јавно изречена заклетва тадашњег лидера Муслимана у БиХ Алије Изетбеговића да ће "жртвовати мир за суверену БиХ".

Бошњаци и данас свим силама: политичким, путем проблематичних закона и лобирањем

настоје да од БиХ направе варијанту унитарне земље, са преовлађујућим принципом "један човјек - један глас", без ентитета, а све то уз употребу новокомпонованог босанског језика. Они су тако највећи губитници референдума који славе, јер скоро ни један од циљева који су жељели постићи није остварен.

Срби су најтежу ствар морали да учине још на почетку рата - прихватили су вањске границе БиХ. На тај начин стекли су легитимитет да траже своју политичку и територијалну аутономију, коју су и добили у виду Републике Српске, као компензације за нестанак Југославије у коју су буквално уложили милоне глава у два свјетска рата.

Хрвати су добили кантоне унутар Федерације БиХ са својом већином, али се немогућност договора са бошњачким представницима током година толико продубила да су они данас постали жртве референдума коме су и сами придонијели.

Ни "европска удица" у виду обећања за улазак у ЕУ није успјела да приближи ставове три народа у погледу на будућност БиХ, на њен политички, национални и културолошки идентитет. Тек ће наредни попис становништва показати праве размјере територијелне и етничке подијељености, као и све идентитетске разлике.

Референдум се десио. Он није био законит нити уставан према тадашњим прописима СР БиХ, али све то данас више није важно, јер је у међувремену БиХ постала савим другачији простор од онога из 1992. године.

Они који обиљежавају "Дан независности БиХ" чине то мислећи на ону БиХ која више не постоји, тако да то више личи на комеморативни скуп умјесто на прославу.

Они који не славе тај датум нити га признају живе у Републици Српској, а под БиХ мисле на извјестан број заједничких органа и институција у Сарајеву са којима не могу да се поистовјете. Како, уосталом, да се поистовјетите са неким бирократским канцеларијама?

Они који не славе "Дан независности БиХ", али су за њу гласали на референдуму, тог дана подсјећају да нису добили оно што им је обећано.

Земља које (више) нема

Пише: Ненад Тадић
четвртак, 01 март 2012 13:07

Тако би на стихове из чувене пјесме Мака Диздара: "А кто је та? Шта је та, да простиш? Гдје је та? Одакле је? Куда је та Босна, ректи?" Срби одговорили да је то за њих Република Српска; Хрвати да је то Хрватска Република Херцег-Босна, а Бошњаци да је то независна, суверена, цјеловита и недјељива земља Босанаца и Херцеговаца.

Ако неки странац намјерник зажели да отпутује у неку од ових "Босни и Херцеговина" - мора добро да води рачуна да купи исправну карту. Јер би могао да заврши у 1992. години. И то баш пред почетак референдума.